

създаващи голяма част от текстовете на „Безсъници“.

В определен момент обаче настъпва умора от тези структури. Изчерпва се продуктивността на „героичния режим на антитезите“ (Дюран), секва, казано по-малко ласкаво „истеричният ритъм и парадоксални образи“, защото вече „стихът отвежда към дълбоки душевни равнини“.³⁷

Хронологията и причините за тази промяна са извън обсега на тази статия. Важна е общата тенденция: бинарната логика се заменя с изживяване на континуитета, с копнеж по интегралност, сливане с тайната на битието. Барьерата, архетипен модел, разделящ света на дихотомии, престава да бъде на почит. Прицел на полемика става „безсъницата“ – мятанията на духа са пожертвани в името на блажения покой, радостното смирение, нирванното чезнене.

Поемата „Нощ“ е заделила пространство за тези трансформации – тя пази спомена за отказаното копнежено чезнене, което е обещавал впримченият в антитезите нощен режим на въображението. Той е дал живот не на една и две творби, но е оставил неизразходвани пространства, чрез които сега може да получи „ново дихание“. Томас Елиът счита, че по-ранните, неразгърнати се възможности на текста могат да се превърнат в „звук от стъпки, отекващи в паметта.“ „Дали то не е от миналото ек,/отхърлен в бъдещето недогледно?„/- пита лирическият „аз“ в „Призраци“ и не би било странно да отнесем тези думи към неизречените, но ечащи в паметта мотиви.

Там освен „настръхнала“, „студена, непрогледна нощ“, през чийто поглед зее „ад бездънен“ и „светят нокти, живи остри-ла“ е запазен образът на друга нощ, закодирана, както вече знаем, в мотива на приласкаващата (майчина) прегръдка, мотив, в чийто ек сега поетът се вслушва:

Душата ми заспива в скута на нощта:
недейте я разбужда.

.....

Детето болно
приласкала с горест на гърди.
(„Недейте я разбужда“)

³⁷ Вл. Василев. Цит. съч., с. 25.